

طرح دوره دروس نظری

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گیلان
دانشکده پرستاری و مامایی شرق گیلان

نام و شماره درس: بارداری و زایمان ۲	تعداد واحد و نوع واحد: ۲ واحد/نظری
رشته و مقطع تحصیلی: ترم چهارم کارشناسی پیوسته مامایی	مدت زمان ارائه درس: ۳۲ ساعت
دروس پیش نیاز یا همزمان: بارداری و زایمان ۱	
نام مدرسان: دکتر فیروزه چیان متخصص سلامت باروری (PhD) - دکتر شیوا علیزاده متخصص سلامت باروری (PhD)	
نام مسوول برنامه: دکتر فیروزه چیان	روز کلاسی: هشت هفته دوم / سه شنبه ها ساعت ۱۰-۱۲ چهارشنبه ها ساعت ۸-۱۰
آدرس ایمیل: firoozehchian@gmail.com	محل برگزاری: کلاسهای دانشکده
سال تحصیلی: نیم سال اول ۱۴۰۵-۱۴۰۴	

اهداف کلی درس:

- ۱- کسب مهارت‌های تئوری لازم در مورد فرآیند فیزیولوژیک زایمان، نحوه اداره و کنترل و مراقبت از مادر و جنین و نوزاد در طی مراحل مختلف وضع حمل طبیعی و دوره بعد از زایمان
- ۲- آشنایی با روش‌های دارویی و غیردارویی کاهش درد زایمان
- ۳- دستیابی به بینش صحیح و تشخیص درست و تصمیم‌گیری مناسب در انجام مراقبت‌های لازم و ارائه آموزشهای ضروری به مادر با رعایت اصول علمی، فرهنگی، اجتماعی، اخلاقی، مذهبی و قانونی

اهداف اختصاصی درس:

پس از پایان این دوره دانشجو باید قادر باشد:

۱. فیزیولوژی زایمان و فازهای آن را شامل فازهای صفر، یک، دو، سه و چهار توضیح دهد.
۲. مکانیسم زایمان طبیعی توضیح دهد.
۳. مراحل زایمان را بر اساس منحنی فریدمن، تحلیل نماید.
۴. اصول پذیرش بیمار در لیبر را با تاکید بر گرفتن شرح حال، انجام معاینات فیزیکی و اقدامات تشخیصی توضیح دهد.
۵. دردهای زایمانی حقیقی را از زایمان کاذب افتراق دهد.
۶. سیر پیشرفت طبیعی زایمان را بر اساس معاینات شکمی و واژینال تشخیص داده و یافته‌های مربوطه را ثبت نماید.
۷. مرحله دوم زایمان را تعریف و اصول مراقبتهای مادر و جنین را توضیح دهد.
۸. اندیکاسیونهای اپی زیاتومی، تکنیک انجام و اصول ترمیم اپی زیاتومی یا پارگی‌ها را توضیح دهد.
۹. اصول مراقبتهای لازم از نوزاد را بلافاصله پس از زایمان توضیح دهد.
۱۰. تغییرات فیزیولوژیک و سایکولوژیک طبیعی و پاتولوژیک را در دوره نفاس توضیح دهد.
۱۱. مراقبتهای لازم از مادر را در دوره نفاس شرح دهد.
۱۲. زایمان فیزیولوژیک را تعریف کند و آن را از زایمان مداخله‌ای تمایز دهد.

۱۳. فواید زایمان فیزیولوژیک برای مادر و نوزاد را توضیح دهد.
۱۴. نقش ماما در ترویج این رویکرد را شرح دهد.
۱۵. تغییرات هورمونی (اکسی توسین، اندورفین، پرولاکتین) را در روند زایمان تحلیل کند.
۱۶. اثر استرس و ترس را بر روند زایمان توضیح دهد.
۱۷. سازوکار طبیعی کاهش درد زایمان را توضیح دهد.
۱۸. عوامل محیطی مؤثر بر تسهیل زایمان فیزیولوژیک را نام ببرد.
۱۹. نقش همراه و ماما را در ایجاد تجربه مثبت زایمان تحلیل کند.
۲۰. روشهای غیردارویی کاهش درد (مانند ماساژ، تنفس، آبدرمانی) را توضیح دهد.
۲۱. تکنیکهای تنفس و ریلکسیشن را در قالب تمرین گروهی به کار گیرد.
۲۲. الگوریتم مراقبت گام به گام در زایمان فیزیولوژیک را طراحی کند.
۲۳. موانع رایج در اجرای زایمان فیزیولوژیک در ایران را تحلیل کند.
۲۴. پیشنهادات عملی برای ارتقای خدمات زایمان فیزیولوژیک در سیستم بهداشت ایران ارائه دهد.
۲۵. روشهای ارزیابی سلامت جنین در دوره بارداری را توضیح دهند.
۲۶. گزارش آزمونهای پاراکلینیکی مربوط به بررسی سلامت جنین را تفسیر نمایند.

جدول زمانبندی ارائه برنامه درس بارداری و زایمان ۲ در نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵

ردیف	تاریخ	ساعت	موضوع جلسه	مدرس	روش های آموزش	امکانات مورد نیاز	عرصه آموزش
۱	۰۴-۸-۲۷	۱۰-۱۲	تعریف، اهمیت و اصول زایمان فیزیولوژیک	دکتر فیروزه فیروزه چیان	سخنرانی برنامه ریزی شده-بحث گروهی- پرسش و پاسخ	ویدئوپروژکتور- لپ تاپ-ماژیک وایت بورد	کارگاه
۲	۰۴/۸/۲۸	۸-۱۰	مکانیسم زایمان فیزیولوژی لیبر و هورمون های دخیل در آن و شناسایی فازهای آن	دکتر شیوا علیزاده	سخنرانی برنامه ریزی شده و پرسش و پاسخ	ماژیک، وایت بورد، لپ تاپ و ویدئو پروژکتور	کلاس ۱۰۵
۳	۰۴-۹-۴	۱۰-۱۲	فیزیولوژی هورمونی، عصبی و عضلانی در مراحل مختلف زایمان	دکتر فیروزه فیروزه چیان	سخنرانی برنامه ریزی شده-بحث گروهی- پرسش و پاسخ	ویدئوپروژکتور- لپ تاپ-ماژیک وایت بورد	کارگاه

کلاس ۱۰۵	ماژیک، وایت برد، لپ تاپ و ویدئو پروژکتور	سخنرانی برنامه ریزی شده و پرسش و پاسخ	دکتر شیوا علیزاده	اصول پذیرش بیمار در لیبر (تریاز) شرح حال-معاینات عمومی و لگن- منحنی فریدمن و اصول پارتوگراف	۸-۱۰	۰۴/۹/۵	۴
کلاس کارگاه	ویدئو پروژکتور- لپ تاپ-ماژیک وایت برد	سخنرانی برنامه ریزی شده-بحث گروهی- پرسش و پاسخ	دکتر فیروزه فیروزه چیان	محیط، حمایت روانی، فرهنگ و نگرش مادر	۱۰-۱۲	۰۴-۹-۱۱	۵
کلاس ۱۰۵	ماژیک، وایت برد، لپ تاپ و ویدئو پروژکتور	سخنرانی برنامه ریزی شده و پرسش و پاسخ	دکتر شیوا علیزاده	سیر بالینی زایمان: مرحله اول زایمان و مراقبت های مرتبط با آن (معاینات- کنترل ضربان قلب جنین- بررسی پیشرفت زایمان)- تفاوت انقباضات حقیقی و کاذب	۸-۱۰	۰۴/۹/۱۲	۶
کارگاه	ویدئو پروژکتور- لپ تاپ-ماژیک وایت برد	سخنرانی برنامه ریزی شده-بحث گروهی- پرسش و پاسخ	دکتر فیروزه فیروزه چیان	تکنیک های آرام سازی و تسهیل زایمان	۱۰-۱۲	۰۴-۹-۱۸	۷
کلاس ۱۰۵	ماژیک، وایت برد، لپ تاپ و ویدئو پروژکتور	سخنرانی برنامه ریزی شده و پرسش و پاسخ	دکتر شیوا علیزاده	مرحله دوم زایمان- اندیکاسیونهای ایپی زیاتومی، تکنیک انجام و اصول ترمیم ایپی زیاتومی و مراقبت های مورد نیاز	۸-۱۰	۰۴/۹/۱۹	۸
کارگاه	ویدئو پروژکتور- لپ تاپ-ماژیک وایت برد	سخنرانی برنامه ریزی شده-بحث گروهی- پرسش و پاسخ	دکتر فیروزه فیروزه چیان	نقش عملی ماما در مدیریت زایمان فیزیولوژیک	۱۰-۱۲	۰۴-۹-۲۵	۹
کلاس ۱۰۵	ماژیک، وایت برد، لپ تاپ و ویدئو پروژکتور	سخنرانی برنامه ریزی شده و پرسش و پاسخ	دکتر شیوا علیزاده	مرحله سوم و چهارم زایمان و مراقبت های مورد نیاز	۸-۱۰	۰۴/۹/۲۶	۱۰

کارگاه	ویدئوپروژکتور- لپ تاپ-ماژیک وایت بورد	سخنرانی برنامه ریزی شده-بحث گروهی- پرسش و پاسخ	دکتر فیروزه فیروزه چیان	چالش ها، موانع و اخلاق حرفه‌ای در زایمان فیزیولوژیک	۱۰-۱۲	۰۴-۱۰-۲	۱۱
کلاس ۱۰۵	ماژیک، وایت برد، لپ تاپ و ویدئو پروژکتور	سخنرانی برنامه ریزی شده و پرسش و پاسخ	دکتر شیوا علیزاده	دوره نفاس و مراقبت های آن	۸-۱۰	۰۴/۱۰/۳	۱۲
کارگاه	ویدئوپروژکتور- لپ تاپ-ماژیک وایت بورد	سخنرانی برنامه ریزی شده-بحث گروهی- پرسش و پاسخ	دکتر فیروزه فیروزه چیان	بررسی سلامت جنین در بارداری	۱۰-۱۲	۰۴-۱۰-۹	۱۳
کلاس ۱۰۵	ماژیک، وایت برد، لپ تاپ و ویدئو پروژکتور	سخنرانی برنامه ریزی شده و پرسش و پاسخ	دکتر شیوا علیزاده	مراقبت از نوزاد طبیعی	۸-۱۰	۰۴/۱۰/۱۰	۱۴
کارگاه	ویدئوپروژکتور- لپ تاپ-ماژیک وایت بورد	سخنرانی برنامه ریزی شده-بحث گروهی- پرسش و پاسخ	دکتر فیروزه فیروزه چیان	بررسی سلامت جنین در بارداری	۱۰-۱۲	۰۴-۱۰-۱۶	۱۵
کلاس ۱۰۵	ماژیک، وایت برد، لپ تاپ و ویدئو پروژکتور	سخنرانی برنامه ریزی شده و پرسش و پاسخ	دکتر شیوا علیزاده	مراقبتهای بعد از زایمان و آموزش بعد از زایمان- مراقبتهای بعد از ۶ ساعت تا ۲ ماه	۸-۱۰	۰۴/۱۰/۱۷	۱۶

امکانات آموزشی

۱- لپ تاپ

۲- ویدئو پروژکتور

۳- ماژیک و وایت برد

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

الف) در طول ترم ☐ x

ب) پایان دوره ☐ x

روش آزمون	نمره	تاریخ	ساعت
آزمون میانترم	۳۰ درصد	با نظر دانشجویان تعیین خواهد شد	با نظر دانشجویان تعیین خواهد شد
حضور فعال در کلاس	۱۰ درصد	در طول ترم	در ساعات برگزاری کلاسها
آزمون پایان ترم	۶۰ درصد	مطابق برنامه امتحانی پایان ترم	مطابق برنامه امتحانی پایان ترم

منابع اصلی درس:

۱- مامایی وارنی. مؤلف هلن وارنی و همکاران، ترجمه: زیبا تقی زاده و همکاران

۲- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. دفتر آموزش مداوم جامعه پزشکی. سرفصل‌های دوره آموزش مداوم ماماها: مراقبت در زایمان فیزیولوژیک. تهران: وزارت بهداشت.

۳- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس. بسته آموزشی آمادگی برای زایمان فیزیولوژیک (کلاس‌های آمادگی برای مادران باردار). تهران: وزارت بهداشت.

4 – Cunningham et al Williams obstetric. USA. Appleton and Lange.

5- Lowdermilk, Perry, Maternity and women's Health care. U.S.A. Mosby

۶- برنامه کشوری مادری ایمن: مراقبت‌های ادغام یافته سلامت مادران- وزارت بهداشت درمان آموزش پزشکی-۱۴۰۳

مقررات و انتظارات از دانشجو:

هر دانشجویی دوره ملزم به رعایت مقررات آموزشی به شرح زیر است:

➤ رعایت حسن اخلاق و شئون اسلامی

➤ حضور مرتب در کلاس

➤ عدم تاخیر در ورود به کلاس (پس از مدرس)

➤ غیبت مجاز ۲ جلسه می‌باشد

➤ جلسات جبرانی برای روزهای تعطیل رسمی یا حوادث غیر مترقبه در اسرع وقت پیش یا پس از آن تعطیلی به صورت حضوری یا مجازی تشکیل خواهد شد در صورت عدم حضور در جلسات جبرانی تعیین شده، مبحث مربوطه در آزمون پایان ترم حتما لحاظ می‌گردد. لذا به این مورد توجه شود.